

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ในพลทหารกองประจำการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมุ่งศึกษาเฉพาะพลทหารกองประจำการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังมีรายละเอียดของระเบียบวิธีการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น พลทหารกองประจำการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4,379 นาย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากร โดยดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

- 1.2.1 ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรประมาณ 4,379 คน โดยใช้หลักการคำนวณของ Taro Yamane's (Yamane. 1973 : 725) โดยใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เพื่อ

n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากร

e คือ ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดได้ของการเก็บ

รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้ $\alpha = 0.05$

สามารถคำนวณตามสูตรได้ $n = 366$

ดังนั้น ขนาดของตัวอย่างพลทหารกองประจำการในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ต้องการคือ

จำนวน 366 นาย

1.2.2 ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนของชั้นภูมิ (Proportional stratified random sampling) สามารถแสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้การคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$n_n = \frac{n \times N_n}{N}$$

เมื่อ

n_n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสังกัด

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (366 นาย)

N_n คือ จำนวนประชากรของแต่ละสังกัด

N คือ จำนวนประชากรทั้งหมด (4,379 นาย)

กลุ่มตัวอย่างเป็นพลทหารกองประจำการพลัด 1 เดือนพ.ค.2557 จากหน่วยทหารในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 366 นาย โดยมาจาก

1) กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ (ร.1พัน1รอ.) จำนวน 150 นาย

2) กองพันโรงเรียนสรรพาวุธ กรมสรรพาวุธทหาร (รร.สพ.สพ.ทบ.) จำนวน 150 นาย

3) กองร้อยพลเสนารักษ์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก (ร้อย.พล.สร.รพ.ร.6) จำนวน 66 นาย

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจริง 344 นาย คิดเป็นร้อยละ 94 เนื่องจาก คิ
การกักขังความปลอดภัยของหน่วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Questionnaire) อ้างอิงจากแบบสอบถามของ หทัยชนก ธนะศิรินันท์ (2536) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้ แบบวัดความรู้เรื่องโรคเอดส์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66 และการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ การรับรู้ความรุนแรงของการเป็นโรคเอดส์ การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69 โดยใช้กรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น และกำหนดประเด็นที่ต้องการ หรือสนใจที่จะศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของกรมยุทธศึกษาทหารบก ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

2.1.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากร ได้แก่ สถานภาพ รายได้ อาชีพ การศึกษา

2.1.2 ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ ประกอบด้วย ๕ หมวด ได้แก่

- 1) ความรู้เกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี จำนวน 15 ข้อใหญ่ (28 ข้อย่อย)
- 2) การรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดต่อของเชื้อเอชไอวี จำนวน 10 ข้อ
- 3) การรับรู้ความรุนแรงของเชื้อเอชไอวี จำนวน 10 ข้อ
- 4) การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ จำนวน 10 ข้อ

แบบสอบถามข้อ 1) ประกอบด้วย ความรู้เรื่องโรคเอดส์ สาเหตุ อาการ การติดต่อ การป้องกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามให้เลือกตอบ โดยคำตอบจะมี 2 ข้อเลือก และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว จำนวน 28 ข้อ รวม 28 คะแนน

ถ้าตอบถูก จะได้คะแนน 1 คะแนน

ถ้าตอบผิด จะได้คะแนน 0 คะแนน

แบบวัดด้านการรับรู้ข้อ 2) ถึง 4) ประกอบด้วยคำถามทั้งด้านบวกและด้านลบ กำหนดให้ผู้ตอบเลือกได้ 4 ตัวเลือก คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนนดังนี้

ข้อความที่แสดงการรับรู้ในทางบวก (Positive Statement)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะได้คะแนน 4 คะแนน

เห็นด้วย จะได้คะแนน 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย จะได้คะแนน 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะได้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความที่แสดงการรับรู้ในทางลบ (Negative Statement)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะได้คะแนน 1 คะแนน

เห็นด้วย จะได้คะแนน 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วย จะได้คะแนน 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จะได้คะแนน 4 คะแนน

2.1.3 ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการได้รับข่าวสารและคำแนะนำจากแหล่งต่างๆ จำนวน 9 ข้อ โดยกำหนดคำตอบ 3 ระดับ คือ ทุกครั้งหรือบ่อยที่สุด นานๆ ครั้ง และไม่เคย โดยที่

ทุกครั้งหรือบ่อยที่สุด หมายถึง ความบ่อยของการได้เรียนรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากแหล่งข่าวสารนั้นๆ มีมาก เช่น ได้รับข่าวสาร 3-5 ครั้งใน 1 สัปดาห์

นานๆ ครั้ง หมายถึง ความบ่อยของการได้เรียนรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากแหล่งข่าวสารนั้นๆ เป็นบางครั้ง เช่น ได้รับข่าวสาร 1-2 ครั้งใน 1 สัปดาห์

ไม่เคย หมายถึง ความบ่อยของการได้เรียนรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์จากแหล่งข่าวสารนั้นๆ มีน้อยมากหรือไม่มีโอกาสเลย และกำหนดให้คะแนน ดังนี้

ทุกครั้งหรือบ่อยที่สุด ให้คะแนนเท่ากับ 3

นานๆ ครั้ง ให้คะแนนเท่ากับ 2

ไม่เคย ให้คะแนนเท่ากับ 1

2.1.4 ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 21 ข้อ โดยกำหนดคำตอบไว้ 4 ระดับ คือ ไม่เคย นานๆ ครั้ง บ่อยครั้ง และทุกครั้ง โดยที่

ทุกครั้ง หมายถึง ได้ปฏิบัติตัวต่อสิ่งนั้นอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ เช่น ในจำนวน 10 ครั้ง ปฏิบัติได้ทั้ง 10 ครั้ง

บ่อยครั้ง หมายถึง ได้ปฏิบัติตัวต่อสิ่งนั้นค่อนข้างสม่ำเสมอ เช่น ในจำนวน 10 ครั้ง ปฏิบัติได้ทั้ง 5-9 ครั้ง

นานๆ ครั้ง หมายถึง ได้ปฏิบัติตัวต่อสิ่งนั้นอยู่บ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ เช่น ในจำนวน 10 ครั้ง ปฏิบัติได้ทั้ง 1-4 ครั้ง

ไม่เคย หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติตัวต่อสิ่งนั้นๆ เลยเช่น ในจำนวน 10 ครั้งไม่ได้ปฏิบัติเลยทั้ง 10 ครั้ง

กำหนดการให้คะแนนดังนี้

ข้อความเชิงบวก ถ้าตอบ ไม่เคย จะได้คะแนน 4 คะแนน

นานๆ ครั้ง จะได้คะแนน 3 คะแนน

บ่อยครั้ง จะได้คะแนน 2 คะแนน

ทุกครั้ง จะได้คะแนน 1 คะแนน

ข้อความเชิงลบ ถ้าตอบ ไม่เคย จะได้คะแนน 1 คะแนน

นานๆ ครั้ง จะได้คะแนน 2 คะแนน

บ่อยครั้ง จะได้คะแนน 3 คะแนน

ทุกครั้ง จะได้คะแนน 4 คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาระดับการรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2539) ดังนี้

ระดับดี คะแนนระหว่างมากกว่า $x + \frac{1}{2}SD$ ถึงคะแนนสูงสุด

ระดับปานกลาง คะแนนระหว่าง $x \pm \frac{1}{2}SD$

ระดับไม่ดี คะแนนระหว่าง คะแนนต่ำสุด ถึงน้อยกว่า $x - \frac{1}{2}SD$

2.2 การพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ศึกษาทบทวน เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานของเนื้อหาแบบสอบถาม

2.2.2 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สมมติฐาน กรอบแนวคิดในการวิจัยและตรงตามบริบทของกรมยุทธศึกษาทหารบก

2.2.3 ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถาม ของ หทัยชนก ชนะศิรินันท์ (2536) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้ แบบวัดความรู้เรื่องโรคเอดส์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.66 และ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ การรับรู้ความรุนแรงของการเป็นโรคเอดส์ การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69 โดยผู้วิจัยได้ปรับภาษาและเนื้อหา จนเป็นฉบับร่างเพื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) และความครอบคลุมของเนื้อหา นำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา รวมทั้งความถูกต้องของการใช้สำนวน ภาษา จากนั้นผู้วิจัยจึงนำร่างแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วไปเก็บกับกลุ่มตัวอย่าง 366 ฉบับ ได้รับคืน 344 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าความ

เชื่อมั่น(Reliability) ดังนี้ แบบวัดความรู้เรื่องโรคเอดส์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 และการรับรู้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี, การรับรู้ความรุนแรงของเชื้อไวรัสเอชไอวี, การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.64 ซึ่งเพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการเก็บข้อมูล ดังนี้

- 3.1 ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองทุกข้อ โดยมีหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากส่วนบัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ถึงตัวแทนหน่วยทหารที่ทำการคัดเลือกไว้
- 3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในห้วงเดือน 1 พฤษภาคม 2557 – 31 พฤษภาคม 2557

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียดดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

แสดงลักษณะการกระจายของตัวแปร โดยแจกแจงความถี่ และคำนวณหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติเชิงวิเคราะห์ (analytical statistics)

เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี ตั้งแต่ตัวขึ้นไป โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearsons Correlation Coefficients)